

OSZPECENIE (9) *sb n*

oszpecenie (7), **oszpacenie** (2); oszpecenie *LubPs*, *GroicPorz* (3), *BibRadz*, *ModrzBaz*, *Calep*; oszpacenie *SienLek*, *GórnDworz*.

o oraz pierwsze e *prawdopodobnie jasne* (tak w oszpecić); a *jasne*, końcowe e *pochylone*.

sg *N* oszpecenie (2); -é (1), -(e) (1). ◇ *G* oszpeceniã (2). ◇ *D* oszpeceniu (1). ◇ *A* oszpeceni(e) (2). ◇ *I* oszpaceni(e)m (1) *GórnDworz*, oszpacenim (1) *SienLek*.

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVI w. s.v. oszpecić*.

1. *Zniekształcenie, uszkodzenie, okaleczenie; turpitude Modrz; deformatio Calep; dehonestamentum Cn* (5) : *Deformatio – Oszpecenie, oszkaraczenie* [!]. *Calep* 297a.

W połączeniu szeregowym (1): Niech przeto y tego Státutem zãbroniã/ y przeciw wãzelãkiemu fromoceniu/ łãiãniu/ zbiciu/ ošieczeniu/ y wãzelãkiemu oszpeceniu cobykolwiek gwałt czyiemu żywotowi przynošilo/ niech ná to będa artykuły łpiãne. *ModrzBaz* 77v.

Wyrażenie: »oszpecenie cielesne« (1): Zã takie rány łzkodliwe/ ktore łlepotę álbo chromotę/ álbo iãkã innã włomnošć á oszpecenie cielesne przynofzã/ Sędziemu ma być płãcono łzelć dziefyãt łzelãgow *GroicPorz* k3.

Szereg: »włomnošć a (albo) oszpecenie« (2): A zã prošte zekrwãwienie/ ktore włomnošci álbo oszpecenia nieponoši/ [wójt bierze] tylko pięć grofzy y łzelãg. *GroicPorz* k3, k3.

Przen (1) :

W przeciwstawieniu: »ozdoba ... oszpecenie« (1): w ktorých [szkól] dobrem poštãnowieniu połozone łã wielkie żywotã ludzkiego y nabożeńštwã ozdoby: á w zãniedbaniu ich wielkie oszpecenie. *ModrzBaz* 128v.

2. *To, co szpeci, brzydota* (4) : Ten [Adam] teraz niechay będzie w łmrodliwe łkory przyodzian ku zãkryciu oszpeczenia łwego/ w ktorým nie dawno przedtým Boskie wyobraženie obiãšnione było. *BibRadz* I 2d marg; iż owe dãchy czo ie Włofskimi zowã [...] nigdy tey pięknošci/ thego kftãtu/ ani pożytku niemãia: bo ogniewi czym innym á nie tym oszpaceniem/ zãbiežeć by łie mogło. *GórnDworz* L16v.

oszpecenie czego (1): *Brodawki thez łã ofobliwym oszpacenim płci człowiczey SienLek* 136.

W przeciwstawieniu: »pięknošć ... oszpecenie« (1): Podawłfy ye [lud] w niewolã á w łrogye wyžyeny/ Obrocił pyęknošci ich w nędzne ofšpecenye *LubPs* Sv.

Synonimy: 1. *oszkaraczenie*; 2. *brzydkošć*.

Cf OSZPECIĆ